

Étrend-kiegészítők: az engedély nem garancia

Gyógyulást, a betegség megelőzését remélik az alternatív terápiáktól a fogyasztók.

Az étrend-kiegészítőket az különbözteti meg a gyógyszerektől, hogy nem lehet gyógyításra alkalmas hatást tulajdonítani nekik, holott egyre többen fordulnak el a hagyományos orvoslástól és próbálkoznak alternatív gyógymódokkal. Nem is csoda, hogy a hazai piac óriási forgalmat bonyolít, olyannyira, hogy az elmúlt években boomeról beszélhetünk. Ugyanakkor gyártóknak, forgalmazóknak nem szabad(na) olyan tévhitet ébreszteniük a vásárlókban, miszerint valamilyen betegsége vagy annak megelőzésére alkalmas szert kínálnak. Hogy nem szabad, az egy dolog, de hogy mit történik valójában, az megint egy másik történet – derült ki a Medical Tribune mai, étrend-kiegészítőkkel foglalkozó konferenciáján.

A tanácskozáson a gyártók-forgalmazók képviselői a piac tisztaságának, a termékek hitelességének fontosságát hangsúlyozták, ám mint a polémiából kitűnt, igazán nincsenek megfelelő jogszabályi eszközök a hatóságok kezében. Mert ugyan az engedélyeztetéskor bizonyítani kell a gyártónak, mi van a termékében, ám amikor már a boltok polcaira, az online vásártér felületére kerülnek eladásra a szerek, szó szerint nem lehet tudni, hogy valóban mit tartalmaznak, belekerültek-e azok a gyógynövényi adalékok például, amelyek az engedélyezéskor még benne voltak. Attól a pillanattól ugyanis, hogy megkapja a termék az engedélyt, már senki nem vizsgálja, mit is tartalmaz valójában. Innentől kezdve szinte szabad a gazda. (Az óriás piac és a sokkal kevésbé vegzáló, mondhatni, laza eljárásrend nem véletlenül vonzza a gyógyszergyártókat, akik próbálnak belépni erre a piacra.)

Kiderült például, hogy az egyik forgalmazott terméket soha nem látta az a jó nevű laboratórium, amelynek vizsgálatára hivatkozva árusítják a szert, vagy olyan „megnyugtató” leírás olvasható a terméken, miszerint egyetlen országban sem vonták be. Konkrét vizsgálatokról is hírt adott dr. Csupor Dezső, a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziái Intézetének munkatársa – aki egyben az általunk is többször idézett Ködpiszkáló blog szerzője –, bemutatva, mit találtak a potencianövelő termékekben: növényi hatóanyag helyett például nagy dózisú koffeint, vagy szildenafil, az impotencia kezelésére szolgáló gyógyszerhatóanyagot, méghozzá a megengedett dózis közel másfélszeresét. Tíz

terméket vizsgáltak a szegedi intézetben, nyolccal gond volt, de szinte mind kapható ma is a világhálón, ugyanis nincs visszatartó erejű szankció.

Míg a férfiakat potencianövelő termékekkel bombázzák, addig a nők a fogyasztószerekre vevők. Találtak olyan fogyasztószert, amely a korábban már betiltott hatóanyagot, szibutramint tartalmazott.

A grapefruit cseppekkel kapcsolatban Csupor Dezső megjegyezte: a világon nincs annyi magja a gyümölcsnek, mint amennyi cseppet hazánkban forgalmaznak. Legújabbán a szervezet „gombátlanítása” céljából is szedik az emberek, miközben fogalmuk sincs szervezetükről, annak állapotáról. A szegedi intézet által (proaktívan) vizsgált cseppek közül csak kettőben lehetett kimutatni, hogy valóban van benne a gyümölcs magjából, kettőben a héj kivonatát találták furokumarin-vegyülettel (fototoxikus reakciókat válthat ki), egy termékben pedig nagy mennyiségű benzethonium-chlorid tartósítószer fedeztek fel, egy másikban pedig nem is tudják pontosan, mi van. A gyógyszerész hiányolta a részletes, pontos termékekre és összetételre vonatkozó listákat, valamint a hatóságok nagy, kampányszerű ellenőrzését.

Az OÉTI jelenlévő képviselője szerint abszolút korrekt nyilvántartást vezetnek az engedélyezett termékekről, s jelezte, hogy elkezdődik a potencianövelő szerek hatósági ellenőrzése.

Az orvosok ritkábban tudnak arról, hogy az általuk kezelt beteg étrend-kiegészítőt fogyaszt, Ha mégis van erről információjuk, akkor gondot okoz számukra, miként vélekedjenek ezekről a termékekről. Nincs ugyanis hiteles nyilvántartás, az orvosok nem tudnak egy olyan listához hozzáférni, amely legalább alapinformációval szolgálna a szerek összetevőiről – fogalmazott dr. Botz Lajos, Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerészeti Intézetének és Klinikai Központi Gyógyszertárának igazgatója a konferencián. Hozzátette, hogy ma becslések szerint 13-14 százalékra tehető arányban torzítja az orvos által rendelt gyógyszerek hatását az, hogy a beteg más, az orvos által nem ismert szereket szed. Mindenen túl azonban felhívta a figyelmet arra, hogy tanulni kell abból, milyen nagy mértékű elfordulás mutatkozik a hagyományos európai orvoslástól, s jelezte: semmiképpen nem tartaná helyesnek eltemetni az alternatív gyógymódokkal kapcsolatos problémát. Úgy vélte, meg kell találni a kompromisszumos megoldást az érintetteknek.

A Magyarországi Étrend-kiegészítő Gyártók és Forgalmazók Egyesülete (MÉKISZ) éppen a hitelesség és a garantált minőség érdekében tanúsítványt kínál a tagvállalatai által előállított

termékekre. Ám mint dr. Horányi Tamás, a Magyarországi Étrend-kiegészítő Gyártók és Forgalmazók Egyesületének alelnöke szavaiból kiderült, egyelőre minimális érdeklődés mutatkozik a MÉKISZ-védjegy iránt, alig néhány gyártó néhány termékére kérték. A szakmai szervezet pedig többek között ebben látja a garanciát arra vonatkozóan, hogy minőségi termékek kerüljenek étrend-kiegészítőként a polcokra.

Forrás: Weborvos - Sándor Judit